Apulaisbudjettipäällikkö Annika Klimenko
Neuvotteleva virkamies Timo Annala

11.10.2024

Eduskunnan hallintovaliokunta

Valtiovarainministeriön kirjallinen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan alennettavaksi valtion rahoitusta evankelis-luterilaisen kirkon eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (hautaustoimi, väestökirjanpito sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito) sekä valtionavustusta ortodoksiselle kirkolle yhteensä 20 miljoonalla eurolla.

Valtion rahoituksen vähennyksen tarkoituksena on tasata verotuksessa ja työttömyysvakuutusmaksussa tapahtuvien muutosten vaikutuksia julkisen talouden alasektoreiden kesken. Esityksen taustalla ovat hallituksen sopeutustoimia koskevat päätökset, joiden seurauksena kirkollisveron tuotto kasvaisi evankelis-luterilaisen kirkon osalta yhteensä noin 48 miljoonalla eurolla ja ortodoksisen kirkon osalta noin 1,3 miljoonalla eurolla. Kirkollisveron tuoton kasvu muodostuu verotuksen ansiotulovähennyksen poistamisesta ja sen korvaamisesta työtulovähennyksen korotuksella sekä niin sanotusta kanavointiratkaisusta, jolla päätettyjä säästötoimia kohdennetaan hallituksen linjaamalla tavalla.

Valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys HE 108/2024 vp sisältää ehdotuksen, jonka mukaan tuloverolaissa säädetty ansiotulovähennys ehdotetaan kumottavaksi ja se korvattaisiin korottamalla työtulovähennystä. Ehdotuksen tavoitteena on lisätä kuntien verotuloja ja parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä. Tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen korvaaminen verosta tehtävällä työtulovähennyksellä siirtää vähennysten painopistettä kunnallisverotuksesta valtionverotukseen ja näin vahvistaa kunnallisveron veropohjaa sekä parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä. Koska kirkollisveroa maksetaan kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella, ehdotettu muutos vahvistaisi myös kirkollisveron veropohjaa ja näin lisäisi kirkollisveron tuottoa. Muutoksen arvioidaan lisäävän kirkollisveron tuottoa noin 39 miljoonalla eurolla, josta evankelis-luterilaisen kirkon osuus olisi noin 38 miljoonaa euroa ja ortodoksisen kirkon osuus noin 1 miljoona euroa. Niin sanottu kanavointiratkaisu sisältyy hallituksen esitykseen HE 123/2024 vp, joka on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Kanavointiratkaisun laskennallinen kirkollisveron tuottoa kasvattava vaikutus arvioidaan olevan noin 9 miljoonaa euroa vuoden 2025 tasossa.

Yhteensä 20 miljoonan euron valtionrahoituksen vähennyksen jälkeenkin evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkon talous vahvistuu muutoksen seurauksena, mikäli muut kirkollisverotuottoon vaikuttavat tekijät säilyvät ennallaan.

Hallituksen esityksen vaikutukset valtion talousarvioon

Esitys liittyy vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esityksen johdosta talousarvioesityksen momentin *29.01.52 Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin* määrärahaa on ehdotettu vähennettäväksi 19,6 miljoonalla eurolla ja momentin *29.01.51 Avustukset uskonnolliseen toimintaan* määrärahaa on ehdotettu vähennettäväksi 400 000 eurolla kohdentuen ortodoksiselle kirkolle myönnettävään avustukseen.